

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
PREDSTAVNIČKI DOM

Komisija za ljudska prava, imigraciju, izbjeglice i azil

Broj: 01/5-011-663/03

Sarajevo, 16.5.2003. godine

Z A P I S N I K

5. sjednice Komisije za ljudska prava, imigraciju, izbjeglice i azil (u daljem tekstu: Komisija), održane 15.5.2003. godine, s početkom u 10,00 sati.

Sjednici Komisije prisustvovali su:

- Elmir Jahić, predsjedavajući Komisije,
- Martin Raguž, prvi zamjenik predsjedavajućeg,
- Nadžida Mlaćo, član Komisije,
- Miloš Jovanović, član Komisije,
- Ruža Sopta, član Komisije,
- Selim Bešlagić, član Komisije,
- Muhamed Altić, član Komisije.

Odsustvovali su: Tihomir Gligorić, drugi zamjenik predsjedavajućeg Komisije, i Munib Jusufović, član Komisije.

Sjednici je prisustvovao i Nedžad Hadžimusić, član Grupe za borbu protiv korupcije u Vijeću Evrope (GRECO), kao uvodničar za drugu tačku dnevnog reda, te Dragomir Kovač, sekretar Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, (u daljem tekstu: Ministarstvo) za 3. sjednicu Komisije. Sjednici su prisustvovali i predstavnici UNHCR-a Paul Artini sa saradnicima za raspravu o trećoj tački dnevnog reda.

Za sjednicu je usvojen sljedeći

D n e v n i r e d

- 01. Usvajanje zapisnika četvrte sjednice Komisije;**
- 02. Razmatranje Nacrta izvještaja evaluacije o Bosni i Hercegovini (GRECO);**
- 03. Izvještaj o posjetama izbjegličko-prihvatnim (azilantskim) centrima Bosne i Hercegovine;**
- 04. Informiranje članova Komisije o pojedinačnim obraćanjima stranaka za zaštitu ljudskih prava;**
- 05. Tekuća pitanja.**

Ad. – 1. Usvajanje zapisnika 4. sjednice Komisije

Nakon usvajanja dnevnog reda, predsjedavajući Komisije Elmir Jahić predložio je raspravu i usvajanje zapisnika 4. sjednice Komisije. O zapisniku nije bilo rasprave.

Kako nije bilo rasprave, predsjedavajući Komisije predložio je usvajanje zapisnika, pa je Komisija jednoglasno usvojila zapisnik 4. sjednice Komisije.

Ad. – 2. Razmatranje Nacrta izvještaja evaluacije o Bosni i Hercegovini (GRECO)

U uvodnom izlaganju za drugu tačku dnevnog reda, predsjedavajući Elmir Jahić ukazao je na provođenje postupka evaluacije stanja korupcije u BiH, te naveo osnovne aktivnosti koje su se do sada odvijale o ovom pitanju.

On je istaknuo okolnost da je Komisija primila Nacrt izvještaja evaluacije o Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Nacrt izvještaja), kao i urgenciju broj MFA – BA – EIO 10712-04-5733/03 od 30.04.2003. godine, kojom se traži odgovor za ponuđeni tekst. Komisija je odlučila, prije formuliranja svojih zaključaka, čuti mišljenje predstavnika MIP-a BiH i GRECO komisije.

Gosp. Hadžimusić, predstavnik GRECO komisije, istaknuo je problem korupcije kao svjetski problem i potrebu demokratskih zemalja da se organizirano bore protiv nje. Isto tako, pojasnio je značaj i funkcije GRECO komisije, kao i ulogu BiH u sistemu borbe protiv ove negativne pojave. Zatražio je da se Komisija izjasni o tekstu ponuđene evaluacije.

Nakon uvodnog izlaganja predsjedavajućeg Komisije i člana GRECO komisije, prvi je raspravljao o Nacrtu izvještaja član Komisije Selim Bešlić. On je u raspravi podržao borbu institucija BiH protiv korupcije te postavio pitanje da li je moguća finansijsko-materijalna podrška Vijeća Evrope prema BiH, s obzirom da se radi o velikoj društvenoj opasnosti.

Gosp. Martin Raguž, prvi zamjenik predsjedavajućeg, u raspravi je ukazao na ozbiljnost akta i dobru dijagnozu koja je postavljena u njemu. Istaknuo je određene stavke (npr. tačka 13.), koje bi se mogle precizirati, ali se založio za postavljanje ove materije na oba doma Parlamentarne skupštine kao posebnih tematskih sjednica, radi ozbiljnosti materije.

U daljoj raspravi, u kojoj su prisutni raspravljali o pojedinim segmentima Nacrta izvještaja, ocijenjeno je da se provođenje borbe protiv korupcije direktno oslikava na ostvarenje ljudskih prava i sloboda građana BiH, omogućujući njihovo jačanje efikasnijim suzbijanjem korupcije.

Gosp. Bešlić podržao je tekst Prijedloga zakona, kao i ideju da se nadležnost entiteta prenese na nadležnost države BiH. Izrazio je nevjericu da Sindikat Republike Srpske šuti po osnovu ovog zakona, s obzirom da je on veoma važan za sve radnike u cijeloj BiH.

U svom daljem obraćanju članovima Komisije Hadžimusić je podvukao potrebu stalne borbe protiv korupcije. Naveo je okolnost da su Evropska unija, ali i SAD, zainteresirane za tu aktivnost, pa su voljne da je i materijalno podrže, kao što je i sada slučaj, jer neke zemlje našeg regiona, na ime ove aktivnosti, primaju pomoć koja nije mala. Kao

dokaz zainteresiranosti za vođenje borbe protiv korupcije, prezentirao je kalendar aktivnosti u zemljama regiona iz kojeg je vidljivo da će se održati nekoliko sastanaka najviših zvaničnika EU za utvrđivanje puta borbe protiv ovih negativnosti. Sugestije na Nacrt izvještaja potrebno je dostaviti što prije, jer je naredni plenarni sastanak GRECO zakazan za sredinu juna 2003. godine, da bi MIP i nadležna tijela dali svoje odgovore GRECO-u do tada.

Na kraju je predsjedavajući Komisije Jahić rezimirao raspravu, ocijenivši da će evaluacija korupcije u BiH omogućiti postavljanje dobre dijagnoze za opravdanu i uspješnu borbu protiv ove negativne aktivnosti. Saglasio se s mišljenjem diskutantata da je ova aktivnost GRECO komisije model kojem treba pristupiti u rješavanju mnogih drugih anomalija društva u BiH.

Na osnovu provedene rasprave, a na prijedlog predsjedavajućeg, jednoglasno su formulirani zaključci i to:

- 01. Komisija bezrezervno podržava aktivnost Grupe za borbu protiv korupcije u Vijeću Evrope (GRECO), jer borba protiv korupcije jača ostvarenje ljudskih prava i sloboda građana BiH.**
- 02. Nacrt izvještaja evaluacije o Bosni i Hercegovini rezultat je napora GRECO komisije na sagledavanju stanja u Bosni i Hercegovini, koji ova komisija podržava u svim njegovim segmentima, a ocjene date u Nacrtu izvještaja karakteriziraju kao korektne i nepristrasne.**
- 03. Komisija podržava preporuke date u Nacrtu izvještaja i traži da ih nadležni izvršni organi shvate kao inicijativu za brzu i uspješnu aktivnost na suzbijanju ove društvene opasnosti.**
- 04. Nacrt izvještaja evaluacije o Bosni i Hercegovini zavrijeduje veliku pažnju najviših izvršnih i zakonodavnih organa Bosne i Hercegovine, pa Komisija preporučuje da ga Vijeće ministara BiH i oba doma Parlamentarne skupštine BiH razmatraju kao temu i o njemu se očituju.**
- 05. Komisija podržava sve preporuke iskazane u Nacrtu izvještaja i smatra da one mogu biti smjernice državnim organima za ostvarivanje agresivnije borbe protiv korupcije i drugih vidova kriminala.**
- 06. Protiv korupcije i drugih oblika kriminala mora se formirati širok i sveobuhvatan front aktivnosti, svih organa i pojedinaca, jer je ta društvena opasnost u BiH svuda prisutna, ona ne poznaje državne, a posebno entitetske granice. Zbog toga, neophodna je regionalna saradnja na ovom polju, te jačanje državnih institucija (organizaciono, finansijski i stručno), koje vode borbu protiv kriminala i korupcije.**

Ad. – 3. Izvještaj o posjetama izbjegličkim i azilantskim centrima u Bosni i Hercegovini

U uvodu za ovu tačku dnevnog reda, predsjedavajući Komisije Jahić podsjetio je da je na 4. sjednici Komisije 3.4.2003. godine donesen zaključak o posjetama izbjegličkim i azilantskim centrima u Bosni i Hercegovini.

Predsjedavajući je istaknuo da smo u proteklom periodu aktivnost usmjerili ka utvrđivanju stanja u izbjegličkim i azilantskim centrima u Bosni i Hercegovini. Nakon obilazaka svih pet centara, članovi grupa Komisije dostavili su svoje materijale sekretaru Komisije, kojih ih je objedinio u akt koji je sada na dnevnom redu. Predložio je da se predstavnik Ministarstva očituje o Izvještaju kao i budućoj aktivnosti koja se odvija pred Ministarstvom. Predsjedavajući je istaknuo podatak da su svi članovi Komisije bili svrstani u grupe koje su obišle centre prema sljedećem rasporedu:

Prva grupa u sastavu: Ruža Sopta, Elmir Jahić i Miloš Jovanović posjetila je izbjeglički centar u Mostaru 24.4.2003. godine (četvrtak).

Druga grupa u sastavu: Nadžida Mlaćo i Martin Raguž posjetila je izbjeglički centar u Bosanskom Petrovcu 9.5.2003. godine (petak). Munib Jusufović pravdao je odsustvo.

Treća grupa u sastavu: Selim Bešlagić i Muhamed Altić posjetila je 23.4.2003. godine (srijeda) izbjegličke i azilantske centre u Rakovici i Brezi. Svim posjetama su prisustvovali predstavnici Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ministarstvo), kao i Misije UNHCR-a u Bosni i Hercegovini.

Sekretar Ministarstva pohvalio je Izvještaj ističući njegovu objektivnost i konciznost. On je istaknuo potrebu dalje aktivnosti Ministarstva na poboljšanju uslova života u centrima. Iduće godine uslijedit će veći broj povrata izbjeglica, a Ministarstvo pitanje azila treba preuzeti do kraja ove godine.

Gosp. Raguž pohvalio je metod rada Komisije u ovoj problematici smatrajući da on može biti dobar i za rješavanje drugih problema. Kao ranijem ministru za oblast koja se bavila ovim problemima, poznata mu je problematika i podržava aktivnost Ministarstva i UNHCR-a. Ujedno je apelirao da se donese novi zakon s evropskim standardima iz ove oblasti, kao i da se donese mnoštvo drugih podzakonskih akata iz ove oblasti.

Gosp. Bešlagić podržao je aktivnost Komisije u ovom pitanju. Posebno podržava zaključak iz Izvještaja da se, prema medicinskim standardima, utvrde norme za dodjelu pomoći izbjeglicama i azilantima. Ujedno predlaže dodatak zaključku da Ministarstvo pripremi plan kojim će se ostvariti mogućnost smanjenja broja izbjeglica i azilanata, a da se za taj novi broj osigura adekvatno finansiranje. Obavezuje se Ministarstvo da pojača aktivnost prema trećim zemljama da prime one koji hoće da idu u njih. Pitanje azilanata u BiH je pitanje ugleda BiH u Evropi, pa svi segmenti društva ovom pitanju treba da pokažu najveću pažnju.

Gđa Sopta iznijela je svoje utiske obišavši centar u Mostaru. Primijetila je da su centri, kao i njihovi korisnici, puni problema, ali su, ipak, ostvareni takvi uslovi u centrima koji omogućuju boravak. Podržala je zaključak Bešlagića da Ministarstvo pojača aktivnost s drugim državama za odlazak azilanata u njih, jer izbjeglice i azilanti finansijski opterećuju državne, entitetske i kantonalne organe.

Gosp. Altić podržao je Nacrt izvještaja. Osvrnuo se na sastav izbjeglica i azilanata uočivši da su većina njih Romi. Predložio je da se oni finansijski podrže ukoliko se žele vratiti u ranija mjesta stanovanja.

Gđa Mlaćo pohvalila je Nacrt izvještaja. Ukazala je na relativno dobre uslove u centrima. Uslovi koje imaju izbjeglice i azilanti sada su takvi da im omogućuju normalan život.

Raspravi su se pridružili i predstavnici UNHCR-a. G. Paul Altini, zamjenik šefa Misije UNHCR-a u BiH, zahvalio je Komisiji što je obišla centre i sačinila objektivni izvještaj. On je istaknuo da se u centrima nalaze lica privremenog prihvata, azilanti i izbjeglice. Postoje optimalni uslovi boravka ovih ljudi u centrima. Svi nadležni organi treba da rade na suštinskom rješavanju statusa ovih kategorija, tako da se omogući njihov povratak, repatrijacija ili odlazak u treće zemlje. Podržao je posebno aktivnost na donošenju novog zakona koji će kvalitetnije riješiti ovu oblast. Novi zakon trebalo bi da sadržava najmodernija rješenja iz ove oblasti.

Na kraju rasprave, predsjedavajući Komisije zahvalio je učesnicima na doprinosu u formuliranju zaključaka za Izvještaj. Posebno je zahvalio UNHCR-u na dosadašnjoj finansijskoj, organizacionoj, moralnoj i humanitarnoj pomoći.

Nakon rasprave, članovi Komisije jednoglasno su donijeli sljedeće zaključke:

Prihvatata se Izvještaj o posjetama izbjegličkim i azilantskom centrima u Bosni i Hercegovini u tekstu koji je ponuđen kao nacrt. Predlaže se da se, na inicijativu Bešlića, člana Komisije, zaključcima Izvještaja doda novi zaključak sljedećeg sadržaja:

- da Ministarstvo pripremi plan aktivnosti kojom će se ostvariti mogućnost smanjenja broja izbjeglica i azilanata u centrima u BiH, a da se za takav novi broj osigura adekvatno finansiranje. Istovremeno, obavezuje se Ministarstvo da, samostalno ili putem nadležnih organa BiH, pojača aktivnost prema trećim zemljama, da prime one izbjeglice i azilante, koji hoće da idu u te zemlje.

Ad. – 4. Informiranje članova Komisije o pojedinačnim obraćanjima stranaka za zaštitu ljudskih prava

Na prijedlog predsjedavajućeg Komisije, sekretar Komisije dr. Zijad Hasić dao je kraći pregled pristiglih predstavi stranaka ovoj komisiji.

Sekretar Komisije obavijestio je Komisiju da joj se obratilo Udruženje za rehabilitaciju žrtava torture. Ono je svojim aktom, broj 142/03 od 22.4.2003. godine, dalo prikaz rada Udruženja te upoznalo o tome da se pred Udruženjem odvija više vrijednih projekata. Najavili su aktivnost na projektu treninga policajaca i pritvorskog osoblja iz oblasti torture i njenog sprečavanja, a kada projekt bude gotov dostavit će ga Komisiji radi podrške prema međunarodnim donatorima.

Komisiji se obratila stranka Marinko Milanović, dopisom 7.4.2003. godine. On ukazuje na kršenje ljudskih prava Federalnog zavoda PIO-MIO, koji mu ne dostavlja penzije u Poljsku, u kojoj se sada nalazi i čiji je državljanin. Slijedom toga, Komisija je zatražila postupanje po predstavi aktom broj 01/5-059-515/03 od 5.5.2003., ali do danas nije stigao odgovor.

Irački državljanin Naffee G. Kadhab Al-Dulamee obratio se Komisiji 3.5.2003. godine molbom da se preispita rješenje Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice, kojim mu se ukida stalni boravak u BiH, a izriče mjera protjerivanja iz BiH. Komisija je 6.5.2003. godine dostavila upit o predmetu ove stranke. Čeka se odgovor nadležnog ministarstva a potrebno je provjeriti u drugim nadležnim tijelima provođenje njihovog rješenja.

Nakon uvodnih napomena o predmetima koji su u toku, uslijedila je rasprava.

Gosp. Raguž istaknuo je probleme ljudi i potrebu da se i naša komisija upusti u njihovo rješavanje. Naveo je primjer Tržnice Arizona, te najavio da će njihov predmet doći pred Komisiju. Predložio je veću aktivnost Komisije u ovoj oblasti te veću otvorenost za javnost.

Predsjedavajući Komisije istaknuo je potrebu da se Komisija nametne kao institucija koja će nuditi rješenja u povredama ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Gđa Ruža Sopta predložila je i naše učešće u rješavanju problema stranaka, te podržala ranije diskusije iz ove problematike.

Na kraju, nije bilo konkretnih zaključaka, osim sugestija da se Komisija transparentno i efikasno upusti i u ovaj oblik zaštite ljudskih prava i sloboda.

Ad. – 5. Ostala pitanja

Za ovu tačku dnevnog reda nije bilo prijedloga razmatranja pitanja, niti bilo kakve rasprave.

Završavajući ovu tačku dnevnog reda, Komisija je završila 5. sjednicu.
Sjednica je završena u 12,04 sati.

SEKRETAR KOMISIJE

dr. Zijad Hasić

PREDSJEDAVAJUĆI KOMISIJE

Elmir Jahić